

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăştie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Dela Reuniune.

Măne, Duminică în 4/17 Martie, se ține în comuna vecină Căstău o prelegere economică despre folosul grăpării fânațelor și despre folosul întrebuințării peste tot a mașinelor agricole Grapa de lanț a Reuniunii va fi la fața locului și se va și grăpa o țelină în prezența poporului.

Luni-Marți în săptămâna viitoare Reuniunea își capătă dela Geoagiu altele și le va împărți îndată membrilor. Cei din afară vor fi vestiți prin cărți postale pe când se vină cu căruțul câte unul dintr'o comună, să ducă pentru toți.

Membrii Reuniunii, din loc ca și din comunele vecine, se se înștiințează la economul Reuniunii (Const. Baicu), pentru folosirea următoarelor mașini agricole, cari li-se vor da în folosință în șirul în care se vor fi înștiințat:

1. Mașina de sămănat a Reuniunii, o unealtă din cele de mai mare folos pentru sămănători, căci se cruță cu ea foarte mult la sămânță.

2. Ghilăul de fânațe al Reuniunii, o unealtă de mare însemnătate pentru oblierea fânațelor celor stricate de mușinoaie. Treci odată cu el peste fânațe, acum după-ce s'a zbicit pământul, și el îți lasă locul oblu, prin ce se câștigă și iarbă mai multă și e mare spor la cosit și adunat.

3. Grapa de lanț a Reuniunii, neprețuita grapă, cu care se scormonește țelina primăvara, ca să rupă mușchiul spre a crește iarba neîmpedată de el. Pe fânațe ce n'au fost grăpate de ani de zile, câștigi prin asta acuși la tot carul de fân, al doilea car.

Reîntinerirea poporului român.

— Cercetările dlui Dr. V. Babeș —

VI.

(încheiere).

Dacă e ca se ne ridicăm din halul în care ne vedem scufundați, că adevărat nu sporim ca popor în măsura în care ar trebui, și pătimim de boale prea de tot mult, — apoi, zice Dr. Babeș, înainte de toate e de lipsă ca temelia sănătății țeranului să fie fundată. Și pentru a ajunge a avea o stare mai bună a sănătății poporului, — lucrul cel mai de căpetenie va trebui să ne fie îngrijirea copiilor mici. Căci de ce mor copiii cei mulți prin sate? De slăbiciunea moștenită din sănătatea cea proastă a părinților, de grija slabă și mai ales de hrana cea nepotrivită. Ne va trebui toată virtutea ca să introducem prin medici, prin agenții sanitari, prin moașe, prin preoți și învățători, nu numai îndrumări despre îngrijirea copiilor, ci și oare-cari ajutoare pentru mamă și copil, ca să poată hrăni copilul potrivit (cu laptele său, sau cu de vacă fiert, înmulțit și îndulcit). Să facem bine cunoscute boalele de copii și mijloacele de apărare contra lor, căci pe lângă primejdiile din întâiul an, încă și în anii 1—5 mor aproape jumătate din copii, de pojar, scarlatină, difterie, variolă, tusă convulsivă (măgărească), și de aceea cunoașterea acestor boale și a mijloacelor de apărare contra lor, e o trebuință foarte arzătoare în fiecare casă.

Ear' oamenii mari sunt prigonți de boale lipicioase lăuntrice, boale de mațe, cari toate sunt semnele unui traiu rău. Căci într'adevăr — zice Dr. Babeș — nu este nicio națiune civilizată care să se nutrească așa de prost ca Românul! Afară de mămligă, el se nutrește mai tot cu verdețuri, cari nu sunt de fel hrănitoare, cu legumi iuți, ceapă, puțin pește sărat. Și pe multe

locuri mai bea apoi și o apă rea de tot. Țeranul român e atât de neîndreptățit, atât de săracit aproape pretutindeni, că nu numai nu poate cruța nimic pentru sine și viitorul familiei sale, dar' nu poate nici să cheltuiască pentru mâncare atâta cât cheltuiește țeranul din ori-care alte țeri cultivate.

Românul abia cheltuiește pentru sine pe jumătate cât țeranul german ori francez, cheltuiește mai puțin ca săracii Irlandezi, ba mai puțin și decât croitoresele din Londra, cari sunt vestite ca unele ce se hrănesc din samă afară săracăcios, rău! Din asta vine apoi și slăbirea și prăpădirea sănătății!

Încheind, învățatul Dr. zice:

Întâia datorie a statului este să chezeșuească fericirea cetățenilor îngrijind de bunăstarea sănătății lor, sănătatea fiind temelia fericirii. E semn de scăpătate a claselor de sus (învătate) însăși, dacă nu găsesc mijlocul de a îngriji de ajuns de sănătatea publică.

Insămnătatea legumilor

— în hrana omului.

O parte a hranei noastre o avem de a dreptul dela plante, alta dela animale și o parte mai mică dela minerale.

Plantele ca atari intră mai mult în hrana omului și dintre ele grâul, săcara, orzul, cucuruzul, crumpele și fasolea vin în locul întâi; pentru-că pâinea și mămăliga sau cel puțin una din aceste formează hrana zilnică a tuturor, și pe lângă ele foarte adeseori crumpele și fasolea. De aici urmează, că aproape toți plugarii cultivă grâul, sau unde el nu se face, săcara și orzul, apoi cucuruzul, fasolea și crumpele. Aceste plante se cultivă de obicei în câmp, fasolea și crumpele însă și în grădini, pentru-ca oamenii să le aibă la îndemână. Unde fasolea

și crumpenele se cultivă și în grădină, de obicei nu rămân singure, ci pe lângă ele se mai cultivă și o mulțime de alte legumi. Pentru-ce?

Răspunsul e lămurit de mult pentru un număr mare de oameni. Anume se știe, că legumile sunt o parte nepărat folositoare din hrana omului. Cu cât cineva întrebuințează ca hrană mai multe soiuri de plante, cu atât trupul îi câștigă putere și sănătate mai multă, cum și viețea mai îndelungată. Mân-carea încă devine cu chipul acesta mai plăcută.

Și e lucru firesc ca așa să fie; pentru-că ori-ce soi de plantă conține în sine anumite materii, cari în alta lipsesc, sau se află în măsură mai mică. Acum dacă omul întrebuințează, pe lângă pâne și mămăligă, azi fasole, mâne curechiu, poimâne crumpene și așa mai departe mazăre, linte, cără-rabe, morcovi, salată, ardeiu, și crasta-veți, ear' feluritele zămuri și-le direge ferbând în ele: pētrângei, celer, patla-gele, sau adaugând tarhon, aiu și mă-rar, ori lângă carne punând ceapă, ri-dichi sau sfeclă ș. a., aceste făcându-le în mod regulat și azi și mâne, sēptēmână de sēptēmână, vară și iarna, omul trebuie să prindă putere și să-î umble mai bine, pentru-că din fiecare plantă își trage fel și fel de suciri hrânitoare și întăritoare.

Ce urmează de aici?

Urmează în mod prea firesc, că să luăm în deaproape băgare de samă cultura legumilor, față de care am fost atât de nepăsători până acum.

Și cine n'ar putea face acest lucru bun? Credem că nime. Bogat și sērac are timp destul, începând de primăvara până toamna, pentru sēvīrșirea acestui lucru. Numai tragerea de inimă să nu lipsească.

E nu numai pagubă mare a cumpēra legumile: curechiul, ceapa, crasta-veții, ardeiu ș. a., când și cel mai sērac plugar și-le-ar putea cultiva în gră-dina sa, dar', cum am arătat, ne lipsim de o însemnată putere de viețea, ne-vând legumi din destul pentru hrana noastră zilnică.

Să începem deci toți dearîndul a cultiva legumi, și vom aduce multă îndestulare în casele noastre și putere și sănătate în trupurile noastre.

ROMUL SIMU

Dela Reuniunea rom. agricolă din comit. Sibiului.

Cu provocare la înștiințarea noastră din zilele trecute, ne luăm voe a vesti pe membri reuniunii agricole din c. Sibiu, că am prelun-git termenul de 10 Martie până la 5/18 Mar-tie n. c., termen până la care sunt a se înainta aici cererile pentru împărțirea în mod gra-tuit a semințelor de tot soiul și descrise în amintita înștiințare.

Din acest privilegiu aducem la cunoș-tința economilor noștri, că subscrisul comi-țet gata este a mijloci pentru ori și cine i-se va adresa procurarea articlilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și pre-turile:

1. Sēmēnța de lucernă franceză, sti-riană veritabilă, prima calitate, sub 10 chilg., 1 chilg. 1 cor 80 bani, peste 10 chilg. 1 chilg. 1 cor. 70 bani.

2. Sēmēnța de trifoiu roșu, de tot fină, sub 10 chilgr., 1 chilg. 2 cor., peste 10 chilg., 1 cor. 90 bani.

3. Sēmēnța de trifoiu roșu ungueresc sub 10 chilg., 1 chilg. 1 cor. 50 bani, peste 10 chilg. 1 cor. 40 bani.

4. Sēmēnța de iarbă engleză, sub 10 chilg., 1 chilg. 80 bani, peste 10 chilgr. 70 bani.

5. Sēmēnța de iarbă franceză, sub 10 chilg., 1 chilg. 1 cor. 22 bani, peste 10 chilg. 1 cor. 12 bani.

6. Sēmēnța de iarbă italiană, sub 10 chilg., 1 chilg. 90 bani, peste 10 chilgr. 80 bani.

7. Sēmēnța de napi de nutreț, Mam-muth roșu, uriaș, sub 10 chilg., 1 chilg. 1 cor. 5 bani, peste 10 chilg., 1 chilg. 95 bani.

8. Sēmēnța de napi de nutreț, Obern-dorf, galbeni, 1 chilg. 1 cor. 50 bani.

9. Sēmēnța de napi de nutreț, roșii, rotunzi, același soi, 1 chilg. 1 coroană 45 bani.

10. Sēmēnța de bostani (dovleci), până la 100 chilg., o jumătate chilg. 1 cor.

11. Sēmēnța de varză de Strassburg, uriașă 20 gr. 30 bani.

12. Sēmēnța de varză de Braun-schweig, uriașă, de iarnă, 20 gr. 30 bani.

13. Sēmēnța de ceapă uriașă, Rocca, 20 gr. 30 bani.

14. Sēmēnța de ceapă uriașă rotundă, Madeira, 20 gr. 30 bani.

15. Sēmēnța de ceapă rotundă gal-benă uriașă de Zittau, foarte trainică, 20 gr. 24 bani.

16. Sēmēnța de arpagic 1 chilgr. 1 coroană.

17. Legături de snopi, foarte practice și trainice, 1000 bucăci 4¹/₂ milimetri groase, 150 cm. lungi și circa 23 chilgr. grele, cu 15 cor. 60 bani.

18. Legături de snopi, foarte practice, 1000 bucăți de aceeași grosime însă numai

130 cm. lungi și circa 20 chilg. grele, cu 14 cor. 50 bani. În pachete se vând 20 bucăți 150 cm. lungi cu 4 cor. 20 bani și 200 bu-căți 130 cm. lungi cu 3 cor. 80 bani, li-bere de porto.

19. Legături de altoit Raffia, foarte practice, un chilg. 1 cor. 50 bani.

20. Funii de Cocos (de legat altoii), foarte trainice, un chilg. 45 bani, 5 chilgr. 2 coroane.

21. Rēșină de altoit, fluidă, o cutie à 125 grame 50 bani, à 250 grame 1 cor., à 30 gr. 20 bani.

22. Etiquette de tinichea albă pentru scrierea numerilor: 100 bucăți 1 coroană 20 bani.

23. Cucuruz »Regele preriilor«, soi nou, care isbutește de minune la noi și să coace deodată cu soiul îndatinat (indigen). Din un hectolitru = 100 litre tului rezultă aproape sau și întocmai 3 ferdele = 60 litre grăunțe, așadar' îndoit mai mult ca de obi-ceiu, un hectolitru grăunțe trage 73—78 chilgr. Acest fel de cucuruz, atât de spornic și bun în toată privința, merită cea mai căl-duroasă recomandare și ar trebui răspândit la noi pretutindenea.

Se vinde în cățățimi de câte 1, 2, 3 etc. ferdele à 20 litere (nu și mai puțin). Prețul 2 cor. 50 bani de o ferdelă grăunțe alese, prășite în hotarul Sibiului.

Doritorii, cari vor trimite la adresa »Comitetului reuniunii române agri-cole din comitatul Sibiu« prețul, cum și 12 bani pentru buletinul de expediție, 4 bani de chilgr. pentru pachetare și 4 bani taxa de înmanuare postală — vor primi articlii co-mandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 6 Martie n. 1901.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«.

Dem. Comșa,
președinte.

V. Tordășianu,
secretar.

GRĂDINĂRIT

Săpatul grădinii.

Deodată cu sosirea primăverii se încep și lucrările în grădină. Gunoirea și săpatul ocupă locul întâi.

Săpatul de cu toamnă este cel mai priincios; bun însă e și cel ce se face acum.

Înainte de-a începe săpatul trebuie împrăștiat peste loc gunoiu de animal. Cu cât acesta e mai dospit și cu cât se va pune mai mult, cu atât va fi mai priincios legumilor încă în decursul acestei veri.

Săpatul pe sama legumilor se face adânc — până la o jumătate de metru și mai bine. La săpatul grădinii se întrebuințează arșeul. Săpătura se întoarce astfel, ca pământul deasupra să ajungă

de desupt, ear' gunoiul cam acolo unde de obicei străbat rădăcinile legumilor. Pentru-ca aceasta se se poată întempla mai cu înlesnire, eată cum se urmează: la începutul săpăturii se face un șențuleț cât de adânc atât de larg. Ce se scoate din șențuleț, se risipe deopotrivă peste întreg locul de săpat. Cu chipul acesta ne-am făcut mod de-a putea săpa cu ușură și a așeza rînd pe rînd pămîntul săpat, mai întâi în șențulețul dela început, apoi în al doilea ce rămîne în urma pămîntului aruncat în șențulețul întâi, și așa ne-întrerupt până am ajuns la sfîrșit. De încheiere săpătura se greblează, ca se se mărunțească și oblească; apoi se împarte în straturi mai late ceva de un metru.

Sămînatul legumilor.

Cine vrea să aibă legumi timpurii, face straturi calde (melegare), despre cari am scris cu alt prilej; dar' și în straturi obicinuite, dar' bine îngrijite, se pot prăsi legumi timpurii, dacă vom sămîna sămînte bune încă în decursul acestei luni (Martie).

Acum se poate sămîna fără frică, morcovi, pîtrânjei, salată, mazere, ceapă: ridichi de lună, curechiu ș. a.

Sămînte se sămîna în șiruri de câte o schioapă departe unul de altul, se astupă cu dosul greblei, și se îndeasă cu lopata.

Fiindcă cele mai multe sămînte de legumi sunt de tot mărunte, ele nu trebuie aruncate prea la adâncime, pentru-că ar putea să nu răsară. Trebuie deci astfel potrivit, ca de abia numai să fie astupate cu pămînt. Știm, că mărunt fiind și grăul se acopere numai cu puțin pămînt. Tot cam așa trebuie urmat și la sămînarea legumilor, ale căror sămînte sunt mult mai mici.

STUPĂRIT

Prelegerea dlui Simu.

(Urmare și fine).

Încă și mai potrivit este stupăritul pentru economi. Și nicăiri mai potrivit, ca s. p. aici în Seliște și jur, unde în ori-ce timp se află câte cineva acasă, fie măcar un uncheș sau o mamă bătrână, sar în ajutorul lor fete și copii. Aici, în acest ținut, nu e ca la cîmp, unde de primăvară până toamna târziu, în decursul zilelor de lucru, nu vezi decât ulițe pline de copii, ear' cei cât

de cât buni de lucru toți în cîmp, astfel că acolo se mai pun și pedeci stupăritului, deși acele nu sunt neînăturabile.

Încât pentru loc, apoi mai potrivit ca în Seliște și împrejurime se tot umbli. Locuri scutite de vînturi mari, cu păduri în nemijlocită apropiere cu pomi și arbori în comună, grădini și livezi pline de flori. De primăvara până toamna mii de stupi ar avea hrana trebuincioasă.

Spuneți-mi acum d-voastră nu e păcat, că lăsați să se treacă an de an nenumăratele flori din comuna și hotarul d-voastre, fără a trage și pe această cale folos din ele, folos de mii de floreni.

Cred, deci, a ne fi lămurit cu toții asupra întrebării: că stupăritul e foarte folositor, și vrednic de cea mai călduroasă îmbrățișare a tuturor.

Sunt bune pildele.

I.

Ca să te duci dela Jărmănești, în inima județului, la Grădeni, te dai jos din tren colo și te sui în vr'o căruță ori în diligență, pentru dincolo.

Așa făcu tinărul Dropiescu, într'una din zilele lui Decemvrie.

În diligență mai era un călător, om ca de vr'o patruzeci de ani, îmbrăcat c'o mîntăluță de aba cafenie căptușită cu blană de miel. Purta căciulă mare, cu moț, plecată pe urechea dreaptă și pantaloni de aba albă, cu multe cute dela glesnă până la genunchi.

Te uitai în fața lui și-ți răsărea din căutătură, de pe obrazi, din tăutura gurii că era ceva de el, că nu în deșert făcea umbră pămîntului.

Tinărul Dropiescu, sămîna și el a tulpină altoită, numai nu știu de ce, cam bătea în boiul frunzei pe toamnă; arăta a fi friguros și umbla să se tot încălzească în paltonașul supțiratec care-i tremura des dela umeri în jos.

— Da frig e, grăi în chip de bună ziua.

— Potrivit, răspuse celalalt; cum îi șade bine iernei...

— Te duci departe?

— Apoi, la Grădeni, domnule.

— Ce spui? Acolo merg și eu... Bine că am cu cine schimba o vorbă...

— Dacă ne-om potrivi la întrebări și la răspunsuri, domnule...

— Ești chiar din Grădeni?

— Chiar. Unde-s doi învățatori, sunt și eu al treilea și nu-s tocma de prisos...

— Cum? școala din Grădeni e cu trei învățatori?

— Comună mare, domnule. Suflete multe cu dor de carte și copii mulți, ca la case de muncitori din greu.

— Mă mir: țărani, și iubitori de învățatură!...

— De, domnule! Și scăeții sunt buni la ceva dacă te pricepi cum să-i stringi și la ce să-i pui...

— Ei; și dacă învață, ce brumă învață, ce se fac copiii din Grădeni? Se duc la tîrg pentru învățatură mai departe?

— Dacă ar avea cu ce, s'ar duce; ear' dacă s'ar duce, n'ar face mai mult decât tîrgoveții... Dar' așa rămân locului și parcă-s mai de folos lor și satului.

— Folosul... nu-l prea vîd. Ce? învață de-ajuns adecă și mai ales ce le trebuie, potrivit felului lor de viață?

— Dacă am sta să vorbim drept, domnule, ce e scris la program nu răspunde tocmai pe tocmai, cum ziseși, felului nostru de traiu. Ține de învățator atunci să facă așa, în cât să împlinească ce nu-i în program.

— Dar' câți învățatori trec dela meseria catedrei la apostolatul misiunii lor? câți?

— De, domnule, bună o fi și îndoiala: dar', vezi dumneta, credința mîntuiește și speranța îndrumă... Ca rîul, și binele se deprind; străbate mai cu încetu, binele, dar' mai sigur și mai adânc... Dacă n'ar fi, la oraș, năravul de-a socoti pe țaran îndărătnic și ne vrednic chiar de lumină, s'ar vedea pașii îmbucurători ce a început să facă... Nu-i dee ajutor orașenii, dacă le-i peste mîna, dar' nici nu-i sufle neîncrederea în el...

Dropiescu puse o clipă, două ochii în jos. Parcă nu-i venea la îndemînă.

Grăi apoi:

— Voiu sta la proprietarul Grădenilor câteva zile. Vei fi bun să-mi arăți procopseala sătenilor?

— Cu dragă inimă. Proprietarul e din aceia, cari nu fac rîu, dar' nici bine. Tot este un folos că nu împedecă nizuința altora de-a face bine.

Diligența făcu popos.

Se urcară atâția inși de-aci, că cei doi nu mai avură cum vorbi.

II.

Grădenii se întind la capătul unui iaz de vr'o jumătate kilometru lungime și a prins a se alcătui dela 1879 încoace.

Satul seamănă cam aruncat cu lopata, dar' are drumuri bine bătute, case curățele și mulțime de pomi.

Ii lipsește podoaba verdeții, dar' te face să-ți dea prin gând că-și are mândrețea lui pe vremea de vară.

Șoseaua județiană îi trece pe la o margine, ear' diligența se oprește la un han clădit cu cărămidă.

O curte largă cu șoproane bune poate încăpea pentru mas noaptea până la douăzeci de căruțe.

Casa proprietarului ceva mai la deal de han.

Aci se despărțiră învățătorul și Dropiescu...

— Dacă nu te-oi prinde deseară la curte, domnule, trimite-mi vorbă și o să-ți arăt ce face satul, pe la noi, o bună parte din noapte... Rogu-te să întrebi de învățătorul Cornea.

— Voiu căuta să nu mă prind... Să ne vedem cu bine...

Da în deseară când Dropiescu veni singur să găsească, acasă la el, pe Cornea.

Avusese el chipul că nu prea credea în puterea de propășire a sateanului, dar' era ispitit de vorbele învățătorului și-l pornea cugetul să vadă și faptele.

Cum intră în mica locuință a lui Cornea, îl uimi rânduiala lucrurilor în odăi, curăția și înălțarea prietenoasă a locuinței. Ți se făcea drag să stai în asemenea casă și Dropiescu i-o spuse învățătorului.

— Apoi, asta este una din tainele unei bune căsnicii, domnule: să nu ai nimica de prisos, nimica scump, dar' trebuincioasele să fie la locul lor, să-ți desmierde privirea, să te facă să-ți îndrăgești locuința. Așa am căutat să facem și cu sătenii noștri... în marginile puținței... Acuma, dacă vrei, haidem... În anume locuri, ca de-o pildă, la școală, la primărie, la preot, la câți-va săteni mai cuprinși, se strâng zeci de familii, după încăpere, și în vreme ce povestesc, nu stau degeaba cu mâinile... Bărbați și neveste, flăcăi și fete mari, copii până la o etate,

lucrează. Câte cineva cârmuește lucrul fără să se bage de seamă; glumele își află vad de trecerea vremii, treabă se face... și a doua zi se pomenesc toți cu câteceva ticluit pentru casă ori pentru vânzare...

— Ce spui, domnule învățător? Care va să zică este o anume întocmire, pe aici pe la dumneavoastră?

— O să vezi...

La școală băncile erau date pe lângă pereți. Foc în sobă, cald bine în încăpere și, jos pe velințe, cam la vr'o douăzeci de inși, bărbați, neveste, fete și flăcăi, în bună rânduială își ajutau unii altora la împletit coșuri de nuele și papură, de toate felurile și pentru multe trebuințe.

Soția unuia dintre învățători, cărmuia, ear' un sătean povestea în ce chip se pot bine păstra ouele pentru multă vreme.

Satul avea foarte multe păsări și ducea la târg mii de ouă. De ce să le ducă stricate și să înșele lumea cu marfă rea vîndută pe nevzute?

Era în interesul sătenilor ca tot ce porneau din Grădeni, în târg, să fie bun, ca pe lângă mulțumirea câștigului din desfacere să aibă și mulțumirea sufletească de-a fi dat lucru bun.

Unde pui pe urmă încrederea care o insufleseră? Era d'ajuns să se fi știut, că din Grădeni erau lucrul de mână și cele ale câncării, ca lumea să se grăbească a le cumpăra.

Cornea intră și el în vorbă, lămurind și mai bine mijloacele de păstrare, apoi își duse musafirul la altă șezătoare.

Așa din ce în ce mai uimit, Dropiescu putu să vadă: la preot, un întreg atelier de croit și de cusut albături și vestminte din pânză de casă; la primărie, frânghii, căpestre, chingi, bice; la unul din sătenii cuprinși, unelte de pescuit, de vânătoare; la altul, cojocărie; la altul, cismărie...

Se făcuse aproape miezul nopții...

— Mă rog, domnule învățător, grați Dropiescu, crezi dumnețea să fie multe sate ca Grădenii dumneavoastră?..

— Au început să fie, fiindcă noi, învățătorii, ne-am luat sarcina aceasta, în congresele noastre, de-a pune pe săteni, pe frații noștri, pe calea învățământului practic. Înțelegi dumnețea domnule, idealul nostru? Afirmarea individualității... Fiecare să fie tare prin sine și încredințat că dela nimeni nu poate

avea ajutor temeinic decât dela sine... Vezi dar' că, și cu puțină carte ce știe școlarul, dacă e pregătit în de-ajuns sufletește, pentru a se cunoaște pe sine, datoriile lui, trupești, pentru a fi vênjos și a se îngrijii; din punct de vedere al cunoștințelor practice, pentru a-și îndeplini toate nevoile cu pricepere și cu tragere de inimă, el poate rămânea la locul lui în sat și a fi bun agricultor, bun om de casă, bun părinte de familie, bun cetățean și militar!

— Am și eu o mică proprietate, domnule învățător... răspunse Dropiescu. Venisem aci, cu intențiunea de-a o vinde proprietarului dumneavoastră, ca să scap de ceea-ce credeam o sarcină: a fi agricultor. Voiam să mă așez la oraș ca să fac alt ceva, ce anume? nu hotărâsem încă. Acum mi-s'au deschis ochii; m'au încălzit cele vîzute. Nu știam în ce chip să-mi fiu mie folositor și nu mă socoteam în puțință de-a fi altora... Îți mulțumesc, domnule Cornea... căci îți datorez prefacea mea...

Își stîrniseră mâna și se despărțiră, cu înțelegerea, ca a doua zi să vadă mai pe larg toată bună rânduiala satului.

— Bune sunt pildele, gândi învățătorul; câți însă le urmează, din aceia cărora ușor le-ar fi să le urmeze?

(Albina)

Niger.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Ferestrele „Ardeleni“ — sparte cu petri! Asară, în presara de 15 Martie, studenții dela gimnasiul ev. reformat din loc, au spart vre-o 12 ochiuri de fereastră la »Ardeleana«. Ei în fiecare an în presara de 15 Martie fac oarecare sêrbare întru amintirea lui 15 Martie 1848 și unii cetățeni își luminează ferestrele. Fiindcă la »Ardeleana«, peste drum de colegiu, n'a pus nimeni lumini în ferești, i-le-au spart. Să vede cum au fost aruncate petri și bucăți de fer și plumb, de sus din ferestrele etagiilor I. și II. a colegiului, peste stradă în ferestrele »Ardeleni«. Foarte caracteristic pentru spiritul în care se cresc tinerii în acest colegiu.

Meseriașii români din Orăștie invită la producțiunea declamatorică-literară ce vor arangia Duminecă, 17 Martie st. n. în sala dela „Panonia“ la orele 7 seara. Programa:

1. Cuvânt de deshidere de dl Inv. dir. Constantin Baicu.

2. Povestea rozeei, poezie de Veronica Micle, decl. de d-șoara Rosa Rațiu.

3. Jidanul în raiu, de Speranță, decl. de dl George Suci.

4. a) Am luat o creangă moartă, b) Spune-mi zile fericite, de Matilda Cugler-Poni, decl. de d-șoara Safta Adănescu.

5. Meseriile și însemnătatea lor, disertație de dl Ioan Moța.

6. Vrăjitoarea, de M. C. P., decl. de d-șoara Valeria Grof.

7. Mocanul la biserică, de Speranță, decl. de dl Iuliu Muntean.

8. a) Pasere cu pene-albastre, de V. M., b) Tu vrei să faci ca să te uit, de M. C. P., declamată de d-șoara Catinca Rus.

9. Acru, de Speranță, decl. de dl Rusaliu Ionescu.

10. Ucigașul, de M. C. P., decl. de dl Petru Banciu.

11. O guriță de **, declamată de d-șoara Rosa Rațiu.

P. T. Domni se consideră prin aceasta ca invitați. Invitări speciale nu se fac. Intrarea benevolă.

Dl Romul Ciorogariu, profesor seminarial și referent școlar al eparchiei Aradului a fost Sâmbătă tuns întru monach, în sfânta mănăstire H.-Bodrog, luând numele de Roman.

Reuniune de temperanță. Din Socol se raportează „Gazetei Trans.” următoarele: În 17 Febr. s'au adunat 54 oameni la casa comunală, și sfătuindu-se despre greutățile și necazurile lumii acesteia, au hotărât să facă o Reuniune de temperanță, ca să nu mai bea nici un fel de vinars până la 31 Decembrie anul curent și pe toată săptămâna să solvească 10 bani la mâna unui om ales din sinul lor cu numele Pop Petru alui Ioan. În timp de două săptămâni au și solvit cari au fost scriși la reuniune regulat, și acum sunt 60 de persoane la număr, cari nu mai merg nici unul în crâșma jidanilor să-și prădeze banii pe otrava lor. Toți se laudă, că mai bine le merge și că le rămân mulți bani în pungă.

Pentru gimnaziul din Brad. La «Masa studenților» dela gimnaziul rom. gr.-or. din Brad s'au mai înscris: Membru fondator: „Grănițerul”, institut de credit și economii în Dobra, cu 50 de coroane.

Pe vieață: cu câte 20 coroane: Ilustritatea Sa Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit și vicar arhiepiscopesc în Sibiiu; Dr. N. Vecerdea, adv., Sibiiu; Pant. Lucuța, asesor cons. Sibiiu;

Ioan A. de Preda, adv., Sibiiu; L. Simonescu, secretar metropolitan, Sibiiu.

Ajutători: Dr. Elie Cristea, secretar consistorial, Sibiiu cu 10 c. 40 fil; Dr. Racoția, medic cercual, Șeica mare, 10 cor.; D. Câmpian, arhivar consistorial, Sibiiu, 5 cor; I. Papiu, protopresbiter, Sibiiu, 5 cor; Nicolae Ivan, asesor consistorial, Sibiiu, 5 cor.; «Arieșana», institut de credit și economii, Turda 5 cor.; Teodosie Popa, preot, Furcșoara 5 cor.; G. Micluța, preot, Prevăleni, 5 cor.; Mateiu Voilean, asesor consistorial, Sibiiu, 3 cor.; Const. Demian, preot, Sibiiu, 3 cor.; Ioan Mișu, preot, 1 coroață; Iosif Pietescu, inv. Luncoiul de jos, 4 cor.

Exprimăm călduroasa mulțumită marinimoșilor dăruitori.

Comisiunea administrativă: G. Părău, V. Boneu, Dr. P. Opreșă, Dr. I. Radu.

Mare nenorocire în o bae de cărbuni. Joi, în 7 l. c. n., o groaznică nenorocire s'a întâmplat în Charkov. S'a prăbușit adevărat o mină de cărbuni îngropând într'nsa 33 muncitori. Au fost scoși până acum 20 morți și desgroparea celorlalte cadavre continuă.

Din Deva se scriu următoarele: În scopul reparării bisericii gr.-or. române din orașul nostru au avut bună voință a mai controbui cu dăruiri benevole următorii domni, cărora li-se exprimă și pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită, și anume: Vasiliu Dămian, protopresbiter Brad, 5 cor., Georgiu Părău, dir. gim. Brad, 2 cor., Dr. Pavel Opreșă, prof. Brad, 10 cor., Constantin Costin, prof. Brad, 2 cor., Ștefan Albu, prof. Brad, 2 cor., Vasilie Boneu, prof. Brad, 2 cor., Dr. Ioan Radu, prof. Brad 1 cor., Niculae Obădău, comerciant Brad, 5 cor., Ioan Cutean, comerciant Brad, 5 cor., Romul Coțoiu, comerciant Baia de Criș, 5 cor., Alexandru Draia, inv. pens. Crișior, 5 cor., Mihail Stoia, inv. Brad, 1 cor., Petru Rimbaș, contabil Brad, 2 cor., Ioan Rusu, medic Brad, 2 cor., Toma Oțel, zidariu Brad, 2 cor., Andron Bogdan, preot Țărățel, 4 cor., Pavel Pop, funariu Brad, 3 cor.; Ioan Jurca, preot Cebea, 1 cor.; Silviu Dămian, privatier Brad, 2 cor.; Ioan Impărat, măcelariu Brad, 1 cor. Suma 62 coroane. Deva în 27 Februarie, 1901. George Romanul, protopresbiter.

Mulțumită. P. O. D. Samoilă Popovici, protopop onorar în Beriiu, a dăruit în toamnă bisericii gr.-or. din Jeledinți un clopot în preț de 250 coroane, ear' dl Nicolau Părău, întreprinzător în Orăștie a cinstit ocazional aceleiași biserici 7 coroane pentru trebuințele sale. În numele credincioșilor din Jeledinți, epitropia parochială aduce și pe această cale cele mai călduroase mulțumite numiților binefăcători.

Instalare. Duminecă a fost introdus în parohie și protopresbiterat la Seliște noul protopop-paroch Dr. Ioan Stroia. Cu ocaziunea aceasta s'au aranjat în Seliște frumoase sărbări. Iubirea și alipirea Seliștenilor față de biserică și de vrednicii ei conducători s'au manifestat și de astă-dată în chip vrednic de toată lauda.

Un munte în foc. Una din curiozitățile geografice ale aceluși continent ciudat care se numește Australia, e un munte care arde. El e de aproape 550 metri înălțime și cuprinde probabil o bae de cărbuni care a luat foc din cauză necunoscută și a cărei ardere durează demult.

Acest vulcan artificial era deja în erupțiune mai înainte de sosirea Europeanilor în marea insulă australiană.

Soartea studenților în Rusia. În contra studenților ruși turburători se aplică de un timp încoace pedepse noi. Drept cea mai »umană« pedeapsă e socotită înrolarea în armată. Numai universitatea din Kiew a dat în forma aceasta Țarului 183 studenți cu ocazia ultimelor turburări studențești, ear' dintre studenții din Petersburg au fost înrolați 28. Dintre cei 183 studenți din Kiew, 15 au fost condamnați la furci, fiind-că după-ce au fost trimiși sub arme, nu voră să depună jurământul militar. Sentința s'a schimbat de Țar, în închiisoare pe vieață. Foile rusești, tac despre toate acestea.

Cu două guri. Din Cinci-biserici se vestește, că zilele trecute s'a născut acolo o fetiță cu două guri, deopotrivă normal dezvoltate. Noua născută e sănătoasă și deja de pe acum se fac combinațiile: ce soacră admirabilă are să devină, dacă va rămânea în vieață.

Poștariu electric. Un fost arestant, în timpul cât a stat închis în Nürenberg, a descoperit un lucru ingenios. Invențiunea lui se numește »curierul poștal electric« (impărțitor de epistole). Ea stă din aceea, că la o casă cu mai multe rânduri se așează în rândul de jos o lădiță, care stă în legătură prin sîrme electrice cu toate locuințele din rândurile de sus. Epistolerul pune epistolele în lădiță și prin apăsarea unui bumb, epistola e trimisă în cutare locuință, unde e adresată, fără ca postarul să mai urce scările în etaje.

Esiri de ape. În zilele trecute s'au anunțat esundări aproape în toate părțile țerii. Acum vine din Sătmar știrea, că Someșul-mare amenință să inundeze toată regiunea dimprejur. Apa s'a ridicat la cea mai mare înălțime, ce a avut-o vreodată până acuma, anume la 610 centimetri. La Dej apa Someșului încă este în creștere continuă. Locurile de lângă țărmuri mai jos așezate sunt acoperite de apă.

Pentru școală. Din Hărțăgani se scrie o veste bună. Văzându-se lipsa de încăperi la școala din comună, sinodul parochial a hotărît să mai zidească încă o sală de învățământ, acoperind totodată edificiul cu țiglă. Hotărîrea aceasta e cu atât mai frumoasă, că s'a luat într'o comună din comitatul Hunedoarei, unde, durere, sunt și comune, care nu arată atîta dragoste față de școala românească. De altmintelea oamenii noștri de acolo sunt toți cu interes față de biserică și școala națională, îndeosebi muncesc în această privință, pe lângă preot și învățător, și harnicii plugari Ionuț Moga și Avram Popa. Buna înțelegere caută s'o strice numai Petru Moga (Coaciu), ceea-ce destul de rău face și-i poate fi rușine de a se împotrivi la un lucru bun.

Din Rapoltul-mic se srie, că la sfaturile părințești ale dlui protopresbiter din Deva, George Romanul, s'a deschis o colectă printre credincioșii din comuna numită, în scopul cumpărării unei sfinte evanghelii, pe sama bisericii de acolo. Colecta a dat și până acuma frumoase rezultate. Tot la îndemnul dlui protopresbiter, vre-o câțiva nemulțumiți s'au împăcat cu părintele lor sufletesc, astfel, că pacea și buna lor înțelegere ce se tulburaseră, e de nou restabilită în comuna Rapoltul-mic.

E în deobște cunoscut atât în patrie cât și în afară, că sîmînțele economice și de grădină ale lui Mauthner sînt lîferează pe de trei ori atîtea ca alte sîmînțe. Îndeosebi excelente sînt sîmînțele impregnate de napi ale acestei firme, provăzute ca marcă cu o stea, care nu e a să confunda cu alte marce asemănătoare și totuși neconținînd sîmînțe de napi impregnate. Sîmînțele lui Mauthner sînt de un preț neîntrecute și economii foarte bine dacă își procură sîmînțele dela E. Mauthner (Budapesta).

1-8

Un omor și răpirea unei fete. O întîmplare rară se anunță din Becicherecul-mare: Tinerimea din Dolova a arangiat o petrecere cu joc. Dimineața după sfîrșitul petrecerii, tînărul Milutin a petrecut acasă pe fata vecinului Curmici. Pe drum însă deoată vîzî că fata a perit de lîngă sine. Nu peste mult doi indivizi lovindu-l în cap l-au omorît, ear' pe fată legându-o au dus-o în trăsura închisă pînă într'un sat vecin. Aici au chinuit-o o sîptămînă, apoi earăși în timp de noapte au dus-o la Panciova, de unde i-au dat drumul pe jos cîtră casă. Poliția conform mărturisirilor și descrierii date de fată, urmărește pe criminalii făptuitori.

Mulțumită publică.

Inteligența din Lunca-Cernii, a făcut o petrecere cu dans în 12 Februarie st. n. cu scopul filantropic, că din venitul aței petreceri sî se îmbrace nește copii sîraci.

Petrecerea a reușit peste așteptare atît materialmente cât și moralmente.

Venitul neto a fost 127 cor. 80 bani, spesele au fost 60 cor. 94 bani, bani curați 66 cor. 86 bani, cu cari bani e în prospect a se lua la tîrgul Hațegului vre-o 100 de opincuțe cu cari sî încălțăm copii sîraci.

Suprasolviri au incurs dela Domnii George Milosevič 5 cor., Nic. Nestor 4 cor., Milosevič Artur și Berger Marczi cîte 3 cor., Emmer Nandor, Roth Henrich, Balo Béla, Spilberger Jenő și Halle Jgn. cîte 2 cor., dela Jos. Stupinianu, Friedenstein, Farkas, Haber Vilmoș, Caraba András, Lőrinczi Andras, Zauzinger Jozef, Pataki Ioan și Straus Oscar cîte 1 cor., dela Victor Vlaiconi și Moisé Ștefani cîte 20 bani. Din vînderea cocardelor au incurs 11 cor. 40, bani suma 44 cor. 80 bani.

Pentru reușita petrecerii, sî aduce

mulțumită pentru prima dată D-lui Sauber Bernat care ne-a pus sala lui, care e cea mai mare în comună, la dispoziție, ornată gata, gratuit; apoi drăgălașei lui soție, care nu a pregetat a vinde din al dînzei cocardele mai sus amintite, apoi stimatului Dn Antreprenor din colonia Vadu Dobrii, George Milosevič, care în frunte cu fiul seu Artur a dimis pe toți oficianții dînsului din colonie.

Pentru acestea toate și pentru suprasolviri și pe calea aceasta li-sî aduce tuturor Domnilor contribuabili cea mai ferbinte mulțumită în numele pruncilor sîraci. D-zeu sî le întoarcă însutit și înmiit.

Lunca-Cernei, în 6 Martie 1901.

Iosif Stupinianu,
paroch, ca preș. arang

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihai.*

Membrii: *Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihaiu Danil David și Constantin Baicu.*

Proprietar - editor: IOAN MIHAIU

Redactor respons. IOAN MOȚA

.....

Bată-te norocu lume, da pustie îmi mai eștil...

Voi fetițe frumoșele, floricele în ferești,
De ce vi-ați uitat cărarea peste văi și peste ape

Sî mai dați prin țara noastră? Ai voști ochi pot sî mă scape

De urît și de pustiul ce m'apasă ne'n-durat!

Mai aduceți-vă-amintē de un voinic amoresat...

Pst!

Cucuruz admirabil

Regele preriilor

sî află de vînzare la *Ioan Martin* în *Binținți* precum și în *Orăștie*. (Pentru Orăștie, a sî întreba la tipografia „Minnerva“.)

Cucuruzul, cultivat în hotarul Bințințului e într'adevăr foarte bine reușit, și dă mult mai mult ca cucuruzul nostru obicinuit!

1 ferdelă (de 20 litri), cu 1 fl. 10 cr.

„ARDELEANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului nostru prin prezenta se invită la a

XV-a adunare generală anuală ordinară,

ce va avea loc **Duminecă în 31 Martie st. n. 1901 la 10 ore a. m.** în localul institutului, cu următoarea

Programă:

1. Deschiderea prin președintele adunării.
2. Presentarea bilanțului și a rapoartelor anuale a direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
3. Decidere asupra bilanțului și rapoartelor anuale.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Raport în afacerea contractului încheiat cu jurisconsultul institutului.
6. Alegerea alor 3 membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani.

7. Propuneri întrate în conformitate cu prescisele statutelor.
8. Exmiterea alor 2 acționari, pentru autenticarea procesului verbal.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunare, să binevoiască a depune acțiunile și dovezile de plenipotență la casa institutului, cel mult până în 30 Martie st. n. 1901 la 5 ore post meridiane.

Orăștie, 9 Martie n. 1901.

Direcțiunea.

Active.

Contul Bilanțului.

Pasive.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Casa în număr	44.732	53	Fonduri proprii:		
Capital restant	16.000	—	Capital social	500.000	—
Efecte publice	139.829	15	Fond general de rezervă «	180.582	08
Efectele fondului de pensiune	34.631	24	Fond special de rezervă «	115.404	69
Imprumuturi pe cambii cu giranți	1.157.550	60	Fond de pensiune	34.631	24
Imprumuturi pe cambii cu acop. hipot.	605.110	—	Interese anticipate pro 1901		28.495 85
Imprumuturi pe ipotece	476.588	36	Avansuri d. banca aust.-ung. cor.	24.700	—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi	370.035	80	Cambii reescomptate	346.558	60
Imprumuturi pe efecte publice	1.890	—	Depuneri spre fructificare	2.062.212	31
Conturi-curente	202.410	93	Dividende neridicate	2.452	46
Realități	214.586	01	Diverse conturi-creditoare		14.085 16
Mobilier cor. 5.253.72			Profit curat		67.836 78
după amortisare de « 525.38	4.728	34			
Diverse conturi debitoare și interese restante	108.866	21			
	3.376.959	17			
				3.376.959	17

Spese.

Contul profitului și perderilor.

Venite.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Interese:			Profit transportat din anul trecut	450	77
pentru fondul de rezervă . cor.	7.106.28		Interese:		
« depuneri spre fruct. «	101.573.52		dela impr. pe cam. cu giranți cor.	105.488.75	
« cambii reescompt.	18.030.75	126.710 55	« « « cam cu ac. hip. «	41.474.41	
Spese:			« « « ipotece	41.166.28	
a) salarii cor.	13.715.56		« « « oblig. cu cav. «	31.477.76	
b) chirie, porto, diverse	6.237.46	19.953 02	« « « efecte publice	80.57	
Contribuție:			« efecte publice	6.389.94	
directă cor.	10.916.31		« conturi-curente	985.16	227.062 87
10% la int. de dep. și com. de timb. «	10.470.80	21.387 11	Chirie	8899	20
Amortisare:					
din mobilier cor.	525.38	525 38			
Profit curat	67.836	78			
	236.412	84		236.412	84

Orăștie, la 31 Decembrie 1900.

Dr. Stefan Erdélyi m. p.,
membru în direcțiune.

Nicolau Vlad m. p.,
membru în direcțiune.

Dr. Ioan Mihu m. p.,
director executiv.

Romul Nicoară m. p.,
comptabil.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă.

Orăștie, la 14 Martie 1901.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Procopiu Herlea m. p. **Dr. Romul Dobo** m. p. **Dr. Ioan Pop** m. p. **Aurel P. Barcianu** m. p. **I. Branga** m. p.

Dare de samă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea Balului ce s'a arangiat de reuniunea femeilor române din Hunedoara în 23 Februarie a. c. s'au constatat următoarele date, în ce privește venitul material: S'au încasat peste tot cor. 475.20, s'au spesat cor. 220.36. Venit curat cor. 254.84.

Au suprasolvit următorii: Juliu Bonts, notar public reg. 8 cor. 80 fil., Nicușor 7 cor. 60 fil., Petru Moisin 5 cor., Simeon György și George Dănilă câte 4 cor., Paul superior) 3 cor. 80 fil., Nicolae Stoian 1 cor. 80 fil., I. P. Șan câte 3 cor. 60 fil., Rudolf Murășan 3 cor., Teofil Tulea și Iacob Fülöp câte 2 cor., Alexandru Dima jun. și Junga István câte 2 cor., George Rain (Nădăștia inferioară), Iacob Ghisa, (Cincsis) Iosif Șoimoș, Nicolae Rimbașjun. câte 2 cor. 40 fil., G. Ungur (Gelar) 2 cor. 20 fil., Leontin Ungur (Zlaști) și ved. Maria Muntean câte 2 cor., Kováltsik Simon, Paraschiva Tēban, August A. Dima (Lupeni) și Nicolae Macrea câte 1 cor. 80 fil., George Oprea, Nicolae Popescu, Daniil Bicsa, Janás Vald, Erdős Jozsef, Alexandru Sabo (Teliuc), George Florea, Schmidt Feri, Alexandru Dima a Evuți și Buda Béla, câte 1 cor. 60 fil., Iancu Șoimoș (Deva) 1 cor. 20 fil., Constantin Dima 1 cor., Vasilie C. Osvadă (Măhaci), Albert Schuster, ved. Evuța Nandra, Bikfalvi Arpád, Sarturis Kalmán, Beck Arthur, Iuliu Murășan, Ferenczy Jozsef, ved. Maria Dima, Evuța Rēdone, Poanta Roza, Bauholzzer Károly, Finna János, Nițu Dima și Markgraf Jozsef câte 80 fil., Stefan Mihajlovits, Ioan Pop, Ioan Dăvidoi, N. N., Bala Jozsef, Peck Janos, Nicolae Alic, Cseh Jozsef jun., Segesdi Jozsef, Kohot Nandor, Keller Nandor, Rad Aron, Balint Aron, George Bistriian, Nicolae Vinolea și Petru Mușă câte 60 fil., Ioan Branesc și N. N. câte 40 fil.

Primească marinimoși contribuitori și pe calea aceasta călduroasele noastre mulțumite pentru valorosul sprigin ce ni-l'au dat și cu această ocaziune. In special mulțumim on. preoți din jur amintiți în această dare de samă, cari deși în persoană n'au putut participa, totuși prin oferte benevole au ridicat în mod însemnat venitul material, dar' și moral al acestui bal. Ne plăce să sperăm, că și pe viitor vor binevoi a sprigini scopul intenționat de „Reuniunea femeilor române“ din opidul nostru, care nu este altul decât ajutorarea bisericii și școlii gr.-or. din loc.

Nu putem trece cu vederea a nu aduce sincerele noastre mulțumite și prea onoratului Domn Schollát József, care la rugarea noastră ne-a pus la dispoziție în mod gratuit iluminarea salei cu lumină electrică din rezervoarul fabricii.

In fine ținem a aminti că venitul curat de cor. 254.84 s'a administrat fondului „Reuniunii femeilor române gr.-or. din Hunedoara“.

Hunedoara, 5 Martie 1901 n.

Comitetul arangiator.

Sz. 99—1901

1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a püji kir. járásbírótság 1900 Sp. 71/3 számú végzése által Dr. Suciú Gábor hátszegi ügyvéd javára galaczi Asztilián Samuel hagyatéka ellen 558 kor. tőke, ennek 1900. évi Julius hó 10 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 124 kor. 34 fill. perkoltség követelés erejéig elrendelt ki-elégítési végrehajtás alkalmával bíróilag le foglalt és 2160 kor. becsült szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 1008/2 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Galacson alperes lakásán leendő eszközlésére **1901-ik év márczius hó 28-ik napjának délu. 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pujon, 1901-ik évi márczius hó 6. napján.

Rácz József,
kir. bírósági végrehajtó.

„Minerva“

Institut Tipografic

Orăștie.

☆ Circulare ☆
& preț-curenturi

Note, Bilete de visită
după plac și cerere
Registre și imprimare
Anunțuri, Compturi și Adrese.
Bilanțuri etc. etc.

Se recomandă a
executa
următoarele :

Opuri, Broșuri și Placate
Bilete de logodnă și cununie
Carte și epistole

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comande prompt și cu cea mai mare acurateță!

**Comande
din afară se efectuesc
repede!**

SPICUIRI LITERARE

Pe jumătate de an . . . 1 cor.

Orăştie, 3 Martie v. 1901.

Pe un an întreg . . . 2 cor.

FUMUL ŞI FLACĂRA

„Spune-mi prin ce întemplantare
— Fumul flăcării zicea —
Diferinţă așa mare
Intre noi, toți pot vedea?
Căci, deși sunt al tău fiu,
Nici-de-cum nu-ți sემuiesc:
Tu, lucești atât de viu,
Ear' eu toate le 'negresc!»

«Fiule, astă 'ntemplantare,
— Zise flacăra — e veche,
Fără multă căutare
I-am găsi curând pereche;
Căci vei ști că azi în lume
Foarte des se 'ntemplantă-așa,
Mulți se 'ngâmfa cu-al lor nume,
Crezând că-i va înălța;
Dar' se 'nșel amarnic, zēju,
Proba suntem tu și eu:
Fiului ce nu lucește
Chiar prin propriul său lustru,
La nimica nu-i servește
De-i eșit din neam ilustru!»

E.

FĂRĂ PÉCAT

Era odată un preot într'o
parohie oare-care, care predica
admirabil; lăsau oamenii și cărcimă
și tot, numai ca să-i asculte pro-
povedania.

Dar' avea și el un cusur,
necunoscut de nimeni: nu predica
bine decât atunci când, după-ce-și
scria predica, o învăța pe din
afară. Când nu o învăța însă, și
trebuia să înciripeze, nu putea
rosti nici măcar două fraze care
să aibă vr'o legătură.

Pentru aceasta nici odată el
nu se apuca să predice, până nu-și
știa predica vorbă cu vorbă, cu
atât mai lesne cu cât avea o bună
memorie.

Intr'o zi de sərbătoare, bi-
serica preotului nostru gema de
credincioși.

După slujbă, preotul se sui
pe amvon ca să rostească obici-
nuita-i propovedanie. Inșă mare
ii fű mirarea când după semnul
cruții nu-și mai aduse aminte nici
inceput, nici cuprins, nimic în
fine.

Ce făcu? Nemerit ar fi fost
să-și ceară ertăciune și să se co-
boare. El însă nu voi să se facă
de rușine, și eată ce mijloc de
scăpare își închipui:

După-ce făcu semnul cruceii
și stătu mult timp în tăcere, ca
un om care-și cată ideile sale
(nefericitul își căuta frazele), în-
cepu:

«Iubiții mei frați.

„Astă-zi nu voi propovădui
decât pentru creștinii cari sunt
fără păcat, aleși lui Dumnezeu.
Nimeni nu va înțelege, nu numai

atât, dar' nici nu va auzi cuvîn-
tele cari vor eși din gura mea,
dacă va avea numai un singur
păcat pe suflet“.

După aceea, predicatorul des-
chizând gura se tăcù că vorbește
și strigă, dar' fără să scoată vr'un
sunet; tot de o-data își înmulțea
gesturile.

Ascultătorii erau în o des-
curajare de nedescris, — bieții
creștini: nici unul nu auzea vr'un
cuvânt, nici o silabă măcar. Toți
credeau că sufletul le e încărcat
de păcate. Mulți se îndoiiau; alții
înșă erau siguri că nu vor mai
vedea raiul cu ochii.

Intre acestea predicatorul
se cobora de pe amvon și credin-
cioșii eșiră din biserică tăcuți și
abătuți.

— Ce frumoasă cuvântare!
strigă de odată o femeie; Ce mai
vorbe! te ungeau la inimă. Nici
n'am auzit eu ceva mai frumos
ca această predică. Are pentru-ce
să-l facă arhiereu.

Cât despre noi cei l'alți,
să profităm pentru scăparea noas-
tră, de marile adevăruri pe care
ne-a făcut să le auzim“.

Numeric decât toți înconju-
rară pe această sfântă, singura
care, între mai bine de o mie de
credincioși, era fără nici un păcat.

Și biata femeie era.... surdă.

tradusă de *Necosaur*.

PRIMĂVARA

Înmugurit castanii din grădină,
Și aeru-i scaldat în razele de
soare,

Departe, șireaguri de cocoare
Se văd plutind sub bolta cea se-
nină.

Și tot mai clar s'aude'n vale gârla
Cum șopote mănșând încet din
maluri

Călătorește vecinic printre dealuri...
Biserica în unde-și oglindește turla.

Inoată 'n veselie 'ntreagă firea
Dar' eu sunt trist și-'n inimă'mi
mâhnirea

A început de-un timp să se aștearnă;

Căci ea a plecat, și din acea sară
Doar' plâng, și dac-afară-i pri-
măvară;

Fiți veseli voi... În inimă-mi e iarnă.

I. Minulescu.

DE ODINIOARA

— NUVELĂ —

I.

Ades mă duc cu gândul la
colțisorul umbrat și pacinic unde
mi-am petrecut copilăria.

Casa era mică și ascunsă
între copacii cari creșteau la în-
tâmplare. În juru-i creșteau tran-
dafiri. Mă uit cu plăcere la cele
mai mici locuri; la fiecare pas
salut cu zîmbite câte un prietin
vechiu, câte o figură familiară:
mașina pe care coceam castane,
ceasornicul din coridor, calul de
lemn plin de praf din pod.

Străbat grădina încet... În
capăt, pe dreapta, aflu coacăzele
pe care veneam cu Suzeta de le
gustam; mai jos e eleșteul în care
Suzeta era să cadă odată, vrînd

să prindă o broască. Cum s'a
intâmpat, am avut noroc de am
prins-o de roche când a alunec-
cat... Ce bucurie, pe urmă! Ce
sărutări pe când tremura!

De cum mă apuc să cuget
la casa părintească, la anii copi-
lăriei, Suzeta răsare și ea. Parcă
o văd cu rochia-i albă, cu figura-i
fragedă și visătoare.

Trecutul tot e ea.

Cum se n'o fi iubit? Ma-
mele noastre erau prietene cu
surorile și nu trecea zi fără să se
ducă una la alta. Ear' eu mă
duceam în fiecare zi la Suzeta,
ori venea ea la noi.

Era așa de frumoasă, cu
părul ei blond pe umeri și cu
ochii mari negri, — când rîzător,
când gânditor și așa de adâncil

Intr'adevăr, ea se uita în
două chipuri, după-cum avea două
glasuri, după-cum era, la urma
urmelor, două Suzete deosebite
una de alta.

Când se juca, era așa de
viie, de nebunatică, în cât te ui-
mea. Vorbea de nu mai sfîrșia.

Dar' cealaltă Suzetă, cea ade-
vărată, vorbea puțin, ba uneori
sta ceasuri întregi mută ținându-
mă de mână, abia zicînd din
când în când câte un cuvînt.

Pe când sta pe gânduri, eu
mă uitam mereu la ea.

Nu știu ce era mai încântă-
tor în figura ei: fruntea-i albă ca
marmora... ochi-i netîrmuriți ca o
mare... sau nasul trandafirii puțin
ridicat.

Poate că farmecul cel mare
se afla mai mult în expresia figu-
rii, nu în trăsuri.

Un nimic îmi aduce aminte
ceasurile de contemplare ori de
jocuri nebune. O trunză uscată
răpită de vînt să văd; un glas
limpede de fetiță să aud, și simt

impresiile de altă-dată; mă fac
ear' mic și aflu ear' pe Suzeta
veselă ori gînditoare, alături de
mine.

II.

— Adu mîna încoace, Su-
zeto; haide iute, că acum începe
să plouă.

Și în loc să ne ducem acasă,
ne duceam de ne adăposteam
sub leagănul de liliac, la rădăcina
castanului cel mare.

Acolo era un tel de cuib
întunecos, strîmt și tocmai pe mē-
sura noastră. Ea îl găsisese într'o
zi când ne jucam de-a ascunsele.

Cît am căutat-o în ziua aceea,
întăiu rîzînd, apoi țipînd de mî-
nie, și în sfîrșit suspinînd, căci
credeam că a murit, strigam în
fiecare tufiș:

«Suzeta mea, Suzeta mea!»!

Nebunatică nu se mai putu
ține: îmi sări de gât plîngînd și
ea — parcă o văd — de gîn-
deam că înebunesc de bucurie.

Acolo am alergat timp de
ani când ne apuca furtuna. Ajun-
geam abia suflînd, uzi, și ne ală-
turam unul de altul și asteptam
să stea ploaia.

Ni-se părea că eram singuri
în natură.

Idei de ocrotire îmi umpleau
pieptul.

Când furtuna se mărea și
îndoia copacii, eu strîngeam pe
Suzeta de mijloc, în vremea ce
ea, ca adormită, deși sta în pi-
cioare, își culca pe umărul meu
capul și, cu ochii închiși, îmi do-
gora obraji cu răsufierea ei caldă
și liniștită.

Intr'o zi când sta așa, i-am
zis:

— Când voi fi mare, tu o
să fii nevasta mea!...

La ce am început oare să
plîngem atunci amîndoi? La ce

am plâns un ceas, — ea ținându-mă cu brațele de gât, eu ținându-o de mijloc, — cu o cumplită grije în inimă, ca și cum aș fi vrut să împedic viața să nu ne despartă?..

III.

Pe atunci eram de zece ani.

Umbrelă n'am avut până n'am împlinit doi-sprezece. Până atunci îmi dădea pe cele pe care le lăpăda mama. Simții o bucurie nespusă când căpătai una nouă, cumpărată anume pentru mine. Mai eram și extern după-ce fusese mult timp intern la școală... Anul al doi-sprezecelea al vieții mele fu un timp binecuvântat, de neatîrnare, de libertate, de singurătate, de plimbări în voie, după-cum îmi cerea inima.

Plecăm des de dimineață cu cărțile subțioară.

În zilele cu soare eram trist.

În zilele ploioase simțeam un fel de a fi fericit.

Socoteam, număram zilele.

Mai erau trei... mai erau două... și vedeam pe Suzeta care era la școală toată săptămâna.

Și când venea duminica, petreceam o zi cumplită și delicioasă, bucurându-ne de fiecare ceas, gândindu-ne cu jale că fiecare oră ne apropie de sară și că trebuie să ne despărțim.

...Azi când umblu prin oraș sub umbrela mea mare, mă gândesc că nu voi mai vedea pe Suzeta mea nici Duminică, nici odată.

Mă gândesc la colțisorul de acasă, la locul de sub castan. Cuget că liliacul trebuie să fi înmugurit, că ascunzătoarea noastră trebuie să fie mare acum... și că trebuie să fie foarte goală, foarte tăcută în zilele când plouă.

N. V.

FLOARE A

Prin multe flori, văzui odată
O mică floare ne'nsemnată,
Și, ca să-mi dau mai bine
samă,
Vruseiu să aflu cum o cheamă.

Dar' grădinarul ce-o zărise,
O smulse și apoi îmi zise:
— Acestei flori îi zic «durere»
Și cât o zmulg ea tot nu pier.

«Durere», cugetai în mine...
De ea simții că milă'mi vine,
Și o pusei la sinul meu;
Dar' vai! De-atunci o port mereu.

Elisabeta Ionescu

JOCURI

Cum se mănânci o bucățică de
zăhar și tot aceea bucățică se
găsească sub pălărie?

Fiecare se va aștepta să nu
pună altă bucată sub pălărie.

Foarte liniștit mănânci zăharul,
apoi îți pui pe cap pălăria și bu-
cățica se va găsi natural și mîncată
și sub pălărie!

Unde este aurul.

— Din nemțește —

Ion Toma era un școlar mic, și nu putea învăța așa îngrabă ca mulți alți băieți; dar' în recitarea lecții nime nu era în stare să-l întrecă în toată clasa. Foarte rar a greșit un răspuns din Geografie, nici-odată din silabisare, și lucrările sale din com-put erau întotdeauna bine făcute; ce privește cetitul, nici un conșcolar nu s'a deprins așa bine și în-

grabă ca dînsul. Băieții se supărau uneori în toată forma pe el, pen-tru-că îi întrecea. „Toma, unde-ți înveți tu lecțiile? În școală tu nu te sdrobești mai mult decât alți copii?“ „Eu mă scol dimineața de timpuriu și învăț două ceasuri înainte de mîncare“, zise Toma. Da, astfel a pus el temeiul bun învățături. În ceasurile de dimineață mintea cuprinde mai cu înlesnire învățătura, și aceasta este cel mai prețios aur.

*

Nu departe de noi se află o mică grădină, care este cea mai frumoasă și mai roditoare bucată de pământ din întreagă vecinătatea. Aici cresc cele dintăiu ridichi și fragi, cea dintăiu mazere și alte legumi. Această grădină produce toate legumile trebuincioase familiei, și mai rămân și de vînzare. Dacă cineva dorește flori, în această grădină sigur află cele mai mîndre și frumos mirositoare rose, garoate, vioale și tot felul de alte flori. Pământul grădinei a fost petros și neroditor, și afară de aceste expus vîntului de miază-noapte, proprietarul este un neguțator îmbulzit de lucru, care ziua întreagă trebuie să-și vadă de ocupațiunea sa; și cu toate acestea nu tocmești pe altcineva ca să-ți lucre grădina. Dacă era întrebare: cum de scoate așa mult din o grădină atât de mică, proprietarul răspunde: „eu pun în serviciul ei ceasurile cele dintăiu ale dimineții, și nu știu cine trage cel mai mare profit din lucrul meu, grădina sau eu însumi. Atâta știu totuși, că ceasurile de dimineață, bine întrebunțate, aduc sănătate și îndestulare cari, în cele din urmă, se pot cu drept cuvînt: aur.

*

Cel dintăiu dintre tinerii noștri convertiți (întorși la legea creștină) a fost Viliam Down. El s'a unit cu credința bisericii creștine și s'a purtat bine; însă mi-a fost milă de bietul băiat, când m'am gândit, că el trebuie să se reîntoarcă în fabrica de corăbii și să lucre în mijlocul unor oameni de cea mai de rînd pănură. Își va păstra el curățenia? — mi-am gândit. E atât de ușor a merge în jos, în religione, e mai ușor a face doi pași îndărăt, decât unul înainte. Vai, ziceam noi, trebuie să-l încredințăm pe Viliam conștiinței sale și mântuitorului său. Trecură doi ani, și în loc ca Viliam să-și fi pierdut din statornicie, el a câștigat. Evlavia sa era mai strălucitoare și mai temeinică. Alții au căzut, el însă nu; și totuși n'a ajuns doară nici un copil în împregiurări mai neprincipioase ca dînsul. Vorbind cu Viliam într'o sară i-am aflat taina statorniciei sale. „Nici-când, domnul meu, ori-ce s'ar întempla, nu las să treacă barem o singură dimineață, fără să mă rog în tăcere și fără de-a ceti cuvîntul lui D-zeu. Dacă am foarte mult de lucru, mă scol cu un ceas mai de timpuriu. Mă gândesc asupra slăbiciunilor mele, și cer darul lui Dumnezeu, ca să mă pot scăpa de ele“. Inseamnă-ți. Rugăciunea este o înarmare pentru lupta vieții. Dacă ai întrelăsa a-ți zice rugăciunile de dimineața, prin aceasta ai avea de suferit, ispitele ar da năvală asupra ta și tu nu ai fi în stare a te împotrivi lor; în suflet ți-s'ar incuiba simțământul vinovăției și tu te-ai depărta de Christos. Fii sigur, ceasul de rugăciune, întrerupt prin somnoroșie, nu-l vei mai întâlni. Fă-ți obicei, tiner creștin, începe ziua

cu priveghere și rugăciune. Petrecute înțelepțește ceasurile de dimineață, te întărești în vîrtute, și aceasta este cea mai de dorit bogăție, care nu se poate cumpăni cu aur.

Căci pe urma virtuții vine totdeauna și răsplată cerească.

Iată deci: ceasurile de dimineață aduc aur.

trad. de: R. S.

CUGETĂRI

Orice faptă rea lasă în noi simțăminte rele gata să dea naștere altor tapte rele.

* * *

Când un popor își cunoaște limba, e ca și când ar avea în mână cheia închisorii sale.

* * *

Ce folos de poezie, ce folos de literatură, dacă nu slujesc la binele public?

* * *

Iubirea e frumoasă totdeauna, dar' mare e numai când suferă, iartă și regretă.

A n e c d o t e.

servitoare harnică.

— Bine, Marie, scaunele astea sunt pline de praf, rău de tot.

— Apoi nu s'a așezat nimeni pe ele până acum, conia.

*

La un examen de drept.

— D-le candidat, care e cea mai grea pedeapsă pentru un om

acuzat de bigamie (că ține adevărat două femei)?

— Acea că are două soacre.

*

— Ah, ce frumoasă e primăvara, sunt veselă că în fine a sosit.

— Domnișoară, sunteți desigur o amică a naturii, iubiți florile, verdeața.

— Nu, dar' îmi place spanacul.

Din poveștile lumii.

Ascultă ce mi-a spus Luna:

— Am văzut niște băieți din școala militară când s'au îmbrăcată întâiu cu uniforma de ofițeri, uniforma visurilor lor. Am văzut pe tinera logodnică a prințului în rochie de bal, fericită; dar' nici o fericire nu se poate pune în cumpănă cu aceea, pe care am văzut-o astă-seară la un copil, o fetiță de patru ani.

Primise ca dar o rochie albastră și o pălărie roșie, și se împodobise cu ele; ceru luminări, căci lumina mea încă palidă nu-i era de-ajuns ca să admire în voeminunile de pe ea. Când se lumină odaia, fetița se așeză în mijloc; țepănă ca o păpușă, cu mâinile depărtate de rochie, cu degetele întinse, ca să nu o atingă. O cum îi mai străluceau ochii și toată fața de bucurie?

— Măne vei eși la plimbare cu rochia asta, zise mama.

Și fetița se uită la ea întâiu și pe urmă se uită la pălărie și zîmbi fericită. Apoi zise de-odată:

— Mamă! ce-or să zică căței mei când m'or vedea așa de frumos îmbrăcată?..

Andersen.

